

SAMENWERKINGSPROTOCOL TUSSEN DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN EN FEDASIL MET BETREKKING TOT HET BEGELEIDINGSTRAJECT VAN DE GEZINNEN MET MINDERJARIGEN DIE ONWETTIG OP HET GRONDGEBIED VERBLIJVEN EN DIE OPGEVANGEN WORDEN KRACHTENS HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 24 JUNI 2004

1. WET- EN REGELGEVEND KADER

2. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGEBIED

2.1. Definities

2.2. Toepassingsgebied

3. MODALITEITEN VAN DE SAMENWERKING TUSSEN DE DIENSTEN EN PRAKTISCHE MODALITEITEN VOOR DE FASE IN EEN OPVANGSTRUCTUUR

3.1. Informatie over het begeleidingstraject

3.2. De begeleiding in de opvangstructuren

3.2.1. Uitwerking van het begeleidingstraject met de referentie-maatschappelijk werker
3.2.2. Inleiding of voortzetting van een procedure die de onwettigheid van het verblijf kan beëindigen

- a. Het verkrijgen van een verblijfsvergunning*
- b. Uitreiking van een bevel om het grondgebied te verlaten*

3.2.3. De vrijwillige terugkeer

3.3. Modaliteiten met betrekking tot de verwerking van de persoonsgegevens van de gezinnen

4. MODALITEITEN VAN DE SAMENWERKING TUSSEN DE DIENSTEN IN GEVAL VAN BEËINDIGING VAN DE OPVANG IN EEN OPVANGSTRUCTUUR EN PRAKTISCHE MODALITEITEN VOOR DE OVERPLAATSING VAN DE GEZINNEN NAAR WOONUNITS DIE BEHEERD WORDEN DOOR DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN

4.1. Voorwaarden voor het beëindigen van de opvang van een gezin in een opvangstructuur en voor de verwezenlijking van de overplaatsing naar een verblijfplaats

4.2. Fasen van een overplaatsing van een gezin naar een verblijfplaats

5. VERBLIJF IN DE WOONUNITS DIE BEHEERD WORDEN DOOR DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN EN IN DE GESLOTEN CENTRA

5.1. Verblijf in de woonunits die beheerd worden door de Dienst Vreemdelingenzaken

5.2. Overplaatsing naar een gesloten centrum

6. OVERGANGSBEPALING

7. MONITORING EN BALANS VAN DE UITVOERING VAN HET SAMENWERKINGSPROTOCOL TUSSEN DE PARTIJEN

6.1. Maandelijkse opvolging

6.2. Evaluatie van het samenwerkingsprotocol één jaar na de inwerkingtreding ervan

6.3. Evaluatiemechanisme op lange termijn van het samenwerkingsprotocol

**SAMENWERKINGSPROTOCOL TUSSEN DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN
EN FEDASIL MET BETREKKING TOT HET BEGELEIDINGSTRAJECT VAN DE
GEZINNEN MET MINDERJARIGEN DIE ONWETTIG OP HET GRONDGEBIED
VERBLIJVEN EN DIE OPGEVANGEN WORDEN KRACHTENS HET KONINKLIJK
BESLUIT VAN 24 JUNI 2004**

Tussen

Fedasil

En

De Dienst Vreemdelingen zaken

1. WET- EN REGELGEVEND KADER

Gelet op de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

Gelet op de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen;

Gelet op het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

Gelet op het koninklijk besluit van 24 juni 2004 tot bepaling van de voorwaarden en de modaliteiten voor het verlenen van materiële hulp aan de minderjarige vreemdeling die met zijn ouders illegaal in het Rijk verblijft, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 1 juli 2006;

Gelet op artikel 57, §2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's;

Gelet op het koninklijk besluit van 14 mei 2009 houdende vaststelling van het regime en de werkingsmaatregelen, toepasbaar op de woonunits, als bedoeld in artikel 74/8, § 1, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

Gelet op het Kinderrechtenverdrag, goedgekeurd in New York op 20 november 1989, inzonderheid de artikelen 2, 3, 24.1, 26 27 en 28,

Gelet op de arresten van het Grondwettelijk Hof, inzonderheid het arrest nr. 106/2003 van 22 juli 2003;

2. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGEBIED

2.1. *Definities*

Voor de toepassing van onderhavig samenwerkingsprotocol, verstaat men onder:

1°) het gezin: de leden van een gezin van vreemdelingen, samengesteld uit (een) ouder(s) die met (een) minderjarig(e) kind(eren) onwettig verblijft/verblijven op het Belgisch grondgebied;

2°) de opvangstructuur: een opvangstructuur beheerd door Fedasil of door een van zijn partners, binnen dewelke de materiële hulp aan het gezin wordt toegekend;

3°) woonunit: unit beheerd door de Dienst Vreemdelingenzaken, geregeld door het Koninklijk Besluit van 14 mei 2009, bestemd voor de huisvesting van de gezinnen tot de organisatie van hun terugkeer naar hun land van herkomst, of het land waar ze gemachtigd zijn tot verblijf;

2.2. Toepassingsgebied

Het onderhavig samenwerkingsprotocol beoogt de gezinnen die onwettig op het grondgebied verblijven en die, krachtens het koninklijk besluit van 24 juni 2004, recht op opvang genieten in een opvangstructuur.

Op grond van artikel 57, §2, van de wet van 8 juli 1976, worden deze gezinnen naar de dienst dispatching van Fedasil gestuurd teneinde materiële hulp te genieten, overeenkomstig artikel 60 van de wet van 12 januari 2007.

Het onderhavig samenwerkingsprotocol heeft tot doel om, samen met het gezin, een begeleidingstraject uit te werken dat uitgevoerd wordt door Fedasil en de Dienst Vreemdelingenzaken om te komen tot het einde van het onwettig verblijf of tot een vrijwillige terugkeer van dit gezin naar zijn land van herkomst of een ander land waar het een verblijfsvergunning heeft. Bij falen van een van deze mogelijkheden, zal er een overplaatsing van dit gezin naar een woonunit georganiseerd worden, teneinde, in voorkomend geval, over te gaan tot een verplichte terugkeer.

In elk geval zal het begeleidingstraject ervoor zorgen dat het hoger belang van het kind en de grondrechten op onderwijs en gezondheidszorg, zoals die worden gewaarborgd door het Internationaal Kinderrechtenverdrag en zoals die geïnterpreteerd worden door de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, gerespecteerd worden.

De hierna vermelde samenwerkingsmodaliteiten worden uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van Fedasil voor wat onder zijn bevoegdheden valt en die van de Dienst Vreemdelingenzaken voor wat onder zijn bevoegdheden valt.

Zowel de Dienst Vreemdelingenzaken als Fedasil zullen, wat betreft hun opdracht en in het kader van hun respectieve bevoegdheden, instructies uitwerken voor hun personeel om de concrete uitvoeringsmodaliteiten van onderhavig samenwerkingsprotocol uiteen te zetten.

3. MODALITEITEN VAN DE SAMENWERKING TUSSEN DE DIENSTEN EN PRAKTISCHE MODALITEITEN VOOR DE FASE IN EEN OPVANGSTRUCTUUR

De partijen bij onderhavig samenwerkingsprotocol verklaren zich akkoord over het begeleidingstraject zoals hieronder vermeld:

3.1. Informatie over het begeleidingstraject

Het gezin ontvangt, vanaf zijn aankomst bij de dienst dispatching van Fedasil en in een taal die het begrijpt, informatie over het begeleidingstraject en de verschillende stappen en actoren ervan. Indien nodig is er een tolk aanwezig om een goed begrip van de meegedeelde informatie te verzekeren. De Dienst Vreemdelingenzaken en Fedasil verbinden zich ertoe om deze informatie gezamenlijk aan het gezin te verstrekken.

De informatie over het begeleidingstraject wordt opgenomen in een document dat ondertekend wordt door elk meerderjarig gezinslid, een vertegenwoordiger van de Dienst Vreemdelingenzaken en van Fedasil.

Dit document formaliseert de verbintenissen van het gezin, de Dienst Vreemdelingenzaken en Fedasil:

- Elk meerderjarig gezinslid bevestigt dat het kennis genomen heeft van de verschillende stappen van het traject en de gevolgen ervan.
- De Dienst Vreemdelingenzaken verbindt zich er toe om de gezinsleden niet te verwijderen gedurende dit traject.
- Fedasil verbindt zich ertoe opvang en begeleiding aan te bieden.

Het document bevat eveneens een signaleringsfiche, ingevuld door elk meerderjarig gezinslid, dat alle persoonsgegevens met betrekking tot hun identiteit vermeldt, alsook die van hun minderjarige kinderen, en het adres van de verblijfplaats waarop elke mogelijke oproep hen kan toegestuurd worden.

3.2. De begeleiding in de opvangstructuren

3.2.1. Uitwerking van het traject met de referentie-maatschappelijk werker

Vanaf de aankomst in de opvangstructuur wordt er met het gezin begonnen aan de uitwerking van het traject. Overeenkomstig het koninklijk besluit van 24 juni 2004 wordt dit traject met het gezin vastgesteld en beslist binnen een termijn van drie maanden en steunt het gelijktijdig op:

- het onderzoek van de wettelijke procedures die in aanmerking komen om een einde te stellen aan hun onwettigheid verblijf
- en de hulp bij vrijwillige terugkeer.

Overeenkomstig de opdrachten zoals beschreven door de wet van 12 januari 2007 wordt er aan het gezin een sociale begeleiding verzekerd door de referentie-maatschappelijk werker. In voorkomend geval zal de referentie-maatschappelijk werker het gezin naar een advocaat sturen opdat met laatstgenoemde de wettelijke stappen en procedures onderzocht worden die in aanmerking komen om de onwettigheid van hun verblijf te beëindigen.

Samen met de maatschappelijke werker en de advocaat maakt het gezin de balans op van zijn situatie ten opzichte van de lopende of negatief afgesloten verblijfsprocedures. Op aanvraag van het gezin kan er een ontmoeting georganiseerd worden met een medewerker of coach van de DVZ opdat die het informeert over de verblijfsprocedures die het ondernomen heeft voor de aankomst in de opvangstructuur.

De referentie-maatschappelijk werker organiseert eveneens gesprekken met het gezin met betrekking tot de vrijwillige terugkeer ter ondersteuning van de informatie over het land van herkomst. Hij onderzoekt met hen hun specifieke behoeften, hun vooruitzichten in geval van een eventuele terugkeer en de mogelijkheden tot re-integratie in functie van de bijzondere behoeften van de gezinsleden die aangetoond werden in het kader van deze begeleiding.

Op basis van deze analyse en deze onderhouden met het gezin wordt het traject door de referentie-maatschappelijk werker uitgewerkt en samengevat in een document: het 'trajectplan'. Zo geeft het gezin, in de loop van de drie maanden en ten laatste aan het einde van deze termijn, aan Fedasil en de Dienst Vreemdelingenzaken, kennis van zijn 'trajectplan', dat aangeeft dat het een procedure heeft ingediend of wenst voort te zetten die de onwettigheid van het verblijf kan beëindigen of dat het zich ertoe verbindt om vrijwillig terug te keren naar zijn land van herkomst of een ander land waar het een verblijfsvergunning heeft.

Administratieve voorbereiding op de terugkeer:

Vanaf de kennisgeving van het 'trajectplan' door het gezin aan Fedasil en de Dienst Vreemdelingenzaken, of aan het einde van de drie maanden, werkt laatstgenoemde aan de identificatie van het gezin. Om het identificatieproces tot een goed einde te brengen, roept de Dienst Vreemdelingenzaken het gezin op in zijn kantoren.

3.2.2. Inleiding of voortzetting van een procedure die de onregelmatigheid van het verblijf kan beëindigen

Wanneer een aanvraag ingediend of voortgezet wordt, blijft het gezin in de opvangstructuur. Tijdens deze periode van onderzoek van de aanvraag blijft het recht op materiële hulp behouden, overeenkomstig artikel 60 van de wet van 12 januari 2007, en verbindt de Dienst Vreemdelingenzaken zich ertoe om het gezin niet te verwijderen. Deze aanvraag zal met prioriteit onderzocht worden door de Dienst Vreemdelingenzaken. Het gezin blijft gelijktijdig begeleiding genieten voor de twee luiken, verblijf en vrijwillige terugkeer.

a. Het verkrijgen van een verblijfsvergunning

Wanneer het gezin een verblijfsvergunning verkrijgt, wordt de materiële hulp onder de voorwaarden zoals bepaald door de wet van 12 januari 2007 beëindigd.

b. Uitreiking van een bevel om het grondgebied te verlaten

Aan het einde van de procedure, wanneer een bevel om het grondgebied te verlaten wordt uitgereikt aan het gezin door de Dienst Vreemdelingenzaken, moet het gezin zich uitspreken over zijn bereidheid om zich te verbinden tot een vrijwillige terugkeer en dit zo snel mogelijk en binnen een maximale termijn van 30 dagen. Tijdens dit interval verbindt de Dienst Vreemdelingenzaken zich ertoe om het gezin niet te verwijderen.

3.2.3. De vrijwillige terugkeer

De verbintenis tot vrijwillige terugkeer volgt de volgende stappen:

De verbintenis tot vrijwillige terugkeer van het gezin wordt geformaliseerd in een aanvraagformulier van vrijwillige terugkeer. Op basis van dit volledige document, naar behoren ondertekend door de belanghebbenden, verlengt de Dienst Vreemdelingenzaken, zodra hij dit document ontvangen heeft, het bevel om het grondgebied te verlaten gedurende de strikt noodzakelijke tijd om de terugkeer te organiseren; het gezin wordt dan ook niet verwijderd.

Deze vrijwillige terugkeer moet ten laatste gebeuren binnen de drie maanden van de kennisgeving van het 'trajectplan' of de uitreiking van het BGV. In geval van overmacht moet het gezin kennis geven van een aanvraag tot verlenging van deze termijn aan Fedasil en de Dienst Vreemdelingenzaken en moet deze naar behoren gemotiveerd zijn.

3.3. Modaliteiten met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens van de gezinnen

Met inachtneming van de wet ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer, zal er geen persoonlijke informatie met betrekking tot het gezin doorgegeven worden tussen de Dienst Vreemdelingenzaken en Fedasil zonder de toestemming van het gezin.

4. MODALITEITEN VAN DE SAMENWERKING TUSSEN DE DIENSTEN IN GEVAL VAN BEEINDIGING VAN DE OPVANG IN EEN OPVANGSTRUCTUUR EN PRAKTISCHE MODALITEITEN VOOR DE OVERPLAATSING VAN DE GEZINNEN NAAR WOONUNITS DIE BEHEERD WORDEN DOOR DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN

4.1. Voorwaarden voor het beëindigen van de opvang van een gezin in een opvangstructuur en voor de verwezenlijking van de overplaatsing naar een woonunit

De opvang in een opvangstructuur wordt beëindigd wanneer de Dienst Vreemdelingenzaken een maatregel van vasthouding neemt tegen het gezin overeenkomstig artikel 74/8 § 1 van de wet van 15 december 1980.

De volgende voorwaarden moeten vervuld zijn om een overplaatsing van een gezin naar een woonunit te realiseren:

a.1. Het onderzoek van de wettelijke procedures die de onwettigheid van het verblijf van het gezin kan beëindigen werd negatief afgesloten, een bevel om het grondgebied te verlaten werd uitgereikt. Het gezin werd erover geïnformeerd door de Dienst Vreemdelingenzaken en heeft het contract van verbintenis tot vrijwillige terugkeer niet ondertekend of het contract van verbintenis tot vrijwillige terugkeer heeft, tenzij om redenen van overmacht, niet geleid tot de vrijwillige terugkeer van het gezin.

of

a.2. Het gezin heeft, binnen de drie maanden, het 'trajectplan' niet overgedragen aan de Dienst Vreemdelingenzaken.

b. De Dienst Vreemdelingenzaken beschikt over een beschikbare woonunit en het gezin werd geïdentificeerd door de Dienst Vreemdelingenzaken of is identificeerbaar binnen een termijn van 1 maand vanaf de overplaatsing.

c. Het gezin behoort niet tot de categorie van niet-repatrieerbare personen, om redenen die verbonden zijn aan de waarborgen vermeld in artikels 3 en 8 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de rechten van de mens of aan omstandigheden die niet van zijn bereidwilligheid afhangen (verkrijgen van een doorgangsbewijs, onmogelijkheid tot vervoer, etc.)

4.2. Stappen van een overplaatsing van een gezin naar een verblijfplaats

Wanneer deze voorwaarden vervuld zijn, zijn de te volgen stappen voor de overplaatsing de volgende:

Het gezin wordt opgeroepen op de Dienst Vreemdelingenzaken met een brief op naam die duidelijk de redenen van de oproep aangeeft (arrest Conka van 05/02/2002 van het EVRM). Als het gezin niet meer in een opvangstructuur verblijft op het moment waarop de oproep aankomt, brengt de directeur van de structuur er de Dienst Vreemdelingenzaken van op de hoogte.

- a. Het gezin wordt op de hoogte gebracht van een beslissing van vasthouding.
- b. Als het gezin zich niet meldt bij de oproep op de Dienst Vreemdelingenzaken, stuurt de lokale politie, op vraag van de DVZ, het gezin onmiddellijk een oproep om zich aan te melden op het politiekantoor met het oog op de aankondiging van de beslissing van vasthouding door de Dienst Vreemdelingenzaken en zijn overplaatsing naar een woonunit.
- c. Als de persoon geen gevolg geeft aan deze oproep, laat de Dienst Vreemdelingenzaken de politie optreden met algemene inachtneming van de regels van het politieoptreden. Dit optreden moet gebeuren op een menselijke wijze en met respect voor het privéleven van de bewoners.
 - De politie meldt zich op het kantoor van de directeur. Hiervoor wordt er een afspraak vastgelegd en de DVZ wordt op de hoogte gebracht van de datum om de beschikbaarheid van de woonunit te verifiëren.
 - De directeur of zijn afgevaardigde zoekt in de contacten met de politie naar een samenwerking die leidt tot een minimale storing in zijn centrum en met inachtneming van de algemene principes.
 - De directeur of zijn afgevaardigde heeft een communicatieve rol maar neemt geen initiatieven.
 - De bewoner beschikt over een minimale termijn om zijn koffers te pakken.
- d. Als het gezin de opvangstructuur verlaten heeft voor zijn overplaatsing naar een woonunit en zich opnieuw meldt bij de dienst dispatching om opvang te genieten, stuurt de Dienst Vreemdelingenzaken het rechtstreeks door naar een woonunit. In de veronderstelling dat er geen beschikbare woonunit zou zijn, zal het gezin tijdelijk opgevangen worden in een opvangstructuur en met prioriteit doorgestuurd worden naar een woonunit en dit binnen een maximale termijn van 30 dagen. In dit geval wordt de persoon rechtstreeks opgeroepen

door de politie met het oog op zijn overplaatsing door de Dienst Vreemdelingenzaken.

- e. Wanneer, na toepassing van punt d, een familie opnieuw de opvangstructuur verlaat voor zijn overplaatsing naar een woonunit en zich een tweede maal aanmeldt bij de dispatching, wordt het gezin onmiddellijk overgeplaatst naar een unifamiliale unit in een gesloten centrum.

5. VERBLIJF IN DE WOONUNITS DIE BEHEERD WORDEN DOOR DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN EN IN DE GESLOTEN CENTRA

5.1. Verblijf in de woonunits die beheerd worden door de Dienst Vreemdelingenzaken

De coach van de Dienst Vreemdelingenzaken zet het begeleidend werk dat ondernomen werd voor de overplaatsing voort. Zijn voornaamste taak is om de effectieve terugkeer van het gezin voor te bereiden. In dit vooruitzicht werkt de coach in het bijzonder samen met de IOM alsook met elke mogelijke andere organisatie die zich bezighoudt met hulp bij de terugkeer. Hoewel dit onderzoek al werd uitgevoerd tijdens zijn verblijf in een opvangstructuur, is het niet uitgesloten dat de coach vaststelt dat er, ten opzichte van het gezin, ernstige elementen bestaan die van die aard zijn dat ze de opheffing van de maatregel van vasthouding kunnen rechtvaardigen. In dit geval moet hij deze elementen onmiddellijk voorleggen aan de Directeur generaal van de Dienst Vreemdelingenzaken of aan zijn afgevaardigde. Het gaat erom te vermijden dat gezinnen die voldoen aan de verblijfsvoorwaarden, vastgehouden worden in een woonunit.

5.2. Overplaatsing naar een gesloten centrum

Overeenkomstig artikel 48 van het KB van 27 mei 2009, kan het gezin, indien het geen samenwerking verleent aan de effectieve terugkeer, onderworpen worden aan een vasthouding in hechtenis in een gesloten centrum waarvan de werkingsmaatregelen bepaald zijn in het koninklijk besluit van 2 augustus 2002.

6. OVERGANGSMAATREGEL

Vanaf de inwerkingtreding van het protocolakkoord zullen alle gezinnen die opgevangen worden in het opvangnetwerk, op basis van artikel 60 van de wet van 12 januari 2007, verzocht worden door Fedasil om zich te melden bij de dienst dispatching van Fedasil. Overeenkomstig artikel 3.1. van onderhavig samenwerkingsprotocol zullen ze verzocht worden om zich in te schrijven voor onderhavig begeleidingstraject.

7. MONITORING EN BALANS VAN DE UITVOERING VAN HET SAMENWERKINGSPROTOCOL TUSSEN DE PARTIJEN

7.1. Maandelijke opvolging

In de loop van het eerste jaar van de uitvoering van het samenwerkingsprotocol, wordt er elke maand, op een datum die overeengekomen wordt tussen de partijen, een vergadering georganiseerd tussen de Dienst Vreemdelingenzaken, Fedasil en

de opvangpartners om de eventuele moeilijkheden te bespreken die ondervonden werden in het kader van de uitvoering van het samenwerkingsprotocol.

7.2. Evaluatie van het samenwerkingsprotocol één jaar na de inwerkingtreding ervan

Er gebeurt een evaluatie van onderhavig samenwerkingsprotocol, de trajecten en de begeleiding van de gezinnen bij het verkrijgen van het verblijfsrecht alsook de begeleiding bij de terugkeer van de gezinnen één jaar na de inwerkingtreding van het samenwerkingsprotocol. Deze evaluatie steunt op het proces dat beschreven wordt in onderhavig samenwerkingsprotocol, teneinde de eventuele ondervonden moeilijkheden op de voorgrond te stellen.

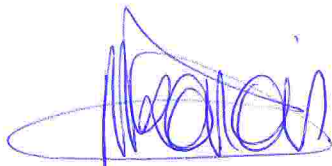
Aan het einde van het eerste jaar van de uitvoering van het samenwerkingsprotocol stellen de partijen een evaluatieverslag op dat bestemd is voor de bevoegde Ministers.

6.3. Evaluatiemechanisme op lange termijn van het samenwerkingsprotocol

Na het eerste jaar van uitvoering wordt er een Opvolgingscomité opgericht, op initiatief van de bevoegde ministers, om elk jaar de uitvoering van dit samenwerkingsprotocol op te volgen en te evalueren.

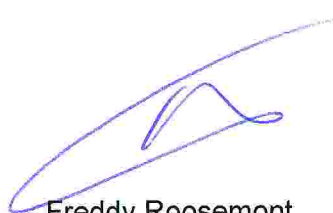
Opgesteld in Brussel, op 17 september 2010,
In tweevoud.

Fedasil

Fanny François
Directeur generaal AI

Dienst Vreemdelingenzaken

Freddy Roosemont
Directeur generaal